

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

ב.

עין משפט
גר מצוה

א) ופי' חסיד' ע"ל ע"י ד"ה
שטות' ע"י ודמית' ו'
ב) גר' י"ד ה"ג (ב) ומדבר
ל'.

רבינו הגאון

אכילנא משמע. ותיק
אבי' מתי' ונדרים
במסכתין בו לובל. ואמר
שבועה שאוכל לך כלומר
שבועה אם אוכל לך
דמשמע לא אכילנא
לך דהא מתי' בשאן
מסכתין בו דייק' לישניה
כשמשמיה. רב אשי
אמר מתי' במתי' דקמי'
לה בסבת נדרים שאי
אוכל דמשמע אינו אוכל.
ואמרין הא לא אשתיין
א"ל קמ"ל. אשתיין מהו
דחמא לישניה אחקיל
ליה ושאוכל הוא קמ"ל
דקאמר הוא שאי אוכל
שאני אוכל לך. תיר'
מבטא שבועה איסור
שבועה. אמר איסור
כו'. תירצה אביי הכי
מבטא שבועה. אמר
מתים בשבועה. פי'
כגון שנשבע שלא יאכל
בשר. ו'. וחזר ואמר זה
המת עליו כזה הבשר.
אמר איסור כגון שהתפס
עוד דניב על אחת
המת שהתפסה בכשר.
ואמר אם אתה אומר
התפס בשבועה כמתי'
שבועה מפי' דמי' חייב.
ואם לאו פטור. ואמר
אביי מנא על דמבטא
שבועה היא דמבטא
ואם היו תהיה לאיש
ונדרה עליה או מבטא
שפתיה. ואילו שבועה
לא אכיר בה. כמה
דכתיב או נפש כי תשבע
לבטא בשפתים ש"ס
כמאי אסרה במבטא:
רבא אמר לעולם מתפס
בשבועה לאו כמתי'
שבועה מפי' הוא. וחבי'
קמי' מבטא שבועה. אמר
שבועה. אסרה דאמר
הטילו הכתוב בין נדר
לשבועה דכתיב ואם ברת
אישה נדרה או אסרה
אמר על נפשה בשבועה.
הוציא זה האיסור פטור
בלשון נדר. הרי הוא נדר.
בלשון שבועה הרי הוא
שבועה. מתפס בשבועה
אביי אמר כמתי'
שבועה מפי' הוא.
רבא אמר לאו כמתי'
שבועה מפי' הוא.
ומתובין עליה ותיק הכי

א) נהלא דני' לא אשתיין
למשמעין ומתי' דאשתיין
מתי' ומתי' ו'.

מסכתין. מפליגין: משני' בשאן מסכתין בו. הלכך שאוכל דקא
אכילנא הוא: רב אשי אמר מתי. כדרייתא שבועה שאי אוכל
לך: דאיסקל. נכשל ולא נכחין לומר שאי: איסור שבועה. מפרש
לקמיה: איסור איסור. איסקרנה של איסור מה הוא: אם אסר אומר

כו'. מתי קאמרת והא אמרת איסור
לשון שבועה הוא והדר מתי אם
אתה אומר: ה"ק מבטא שבועה.
האומר מבטא ככר זו עליו כאומר
שבועה שלא אוכלנו ואם אכלנו ה"ו
נעולה ויורד: איסור מתפסם בשבועה.
איסור עלי ככר זו וזו הרי הוא כמי
שנשבע על הככר וחזר ואמר על
ככר חמר ה"ו כזה שהתפס את
השני כראשון: איסור איסור. ומהו
איסורו של איסור זה: אם אסר אומר
כו'. אם מתי' לומר שהתפסם
בשבועה כמתי' שבועה מפי' דמי
ואם אכלנו חייב קרבן חף זה האומר
איסורו של איסור זה: חייב קרבן אם
אכלו שהאיסור לשון התפסות שבועה
הוא: ואם לאו. שהתפסם בשבועה
אינו כנשבע לענין קרבן ומלקות
חף האיסור אין עליו חייב קרבן ולא
מלקות: או אסרה איסור כשבועה.
משמע שאסקרנה ומתפסו כדכר
שנשבעה עליו ככר: ולא מבטא
שפתיה אסר אסר וכו'. ולא כתיב
בשבועה כמה אסרה את נפשה
ללשון מבטא: רבא אמר. לא
איסתפיק ליה למנא למימר כזה אם
אתה אומר דפשיעא ליה דמתפסם
לשבועה לאו כמתי' שבועה מפי'
הוא: והכי קאמר מבטא שבועה
איסור נמי. לשון שבועה הוא: איסור
זה הטילו הכתוב בו. היינו פירוש
דאיסור איסור אם אתה אומר והכי
קאמר איסור של איסור שאמרת לך
שהוא שבועה לא כל הלשונות שוות
בו שהרי הטילו הכתוב בין נדר
לשבועה אם אמרתה בלשון שבועה
כגון איסור שלא אוכל ככר זה כן לשון
השנעתין אומרים שלא אוכל חף
האיסור שהוציאו בלשון זה שבועה
הוא וחייב קרבן חף לאו אלא הוציאו
בלשון נדר שאמר איסור ככר זו עליו
שהוא לשון הנדרים קונם זה עליו
חף זה נדר ופטור מקרבן: יוסם
שמש בו אביי. כאשר אסרתי עלי
בשר כיום שמת בו אכל לעולם: והוא
שנדור וכל מאותו יוסם. שקיבל עליו
ככר נדר שלא יאכל בשר כיום שמת בו
אכיל לעולם וכן יוסם שמת בו פלוני וכן
יוסם שנהרג בו גדליה. וקסקלקא דעתא

השחא דהיינו מתפסם בנדר וקמי' חיזהו איסור האמור בתורה שהוא
בלא יחל דבריהם האומר הרי עלי כו' אלמא המתפסם בנדר הרי הוא
בלא יחל כנדר עצמו ומתפסם בנדר נדר מתפסם בשבועה שבועה:
מתי'.

שא"י אוב"א דך פשיטא. לא פריך פשיטא אלא משום דהיינו שלא
אוכל לך דקמי' דהא אשלא אוכל לא קשיא ליה פשיטא:
לישנא איתקף ליה. וליכא למיפדך כיון דלמשמעין שאי אוכל
אמאי אינטרין למיתני כדפשיטא שלא אוכל לך דזו וחקף זו

קמי' וז"ל נשיליה מה היה נדעמו
יש לומר כגון שאמר שנדעמו כל מה
שיהיה משמעות לשגווי אי נמי כגון
ששכח מה היה נדעמו ונדרים
(דף ע"ו). מפרש אמאי רב אשי לא
אמר כדכתיב: איסור מיתפסם
בשבועה. פי' בקונטרס דאם אמר
איסור עלי ככר זה הרי כמי שנשבע
על הככר וחזר ואמר על ככר חמר
הרי זה כזה שהתפסם את השני
כראשון וקמי' דלקמן קמי' כדרייתא
חיזהו איסור האמור בתורה הרי עלי
כו' ואילו איסור ככר זה עלי לא
קמי' ומה שפי' נמי איסור איסור
כלומר איסור של איסור זה מה דינו
אם אתה אומר מתפסם בשבועה כו'
שמוכל להוכיח מקרא בשום מקום
שהוא כמתי' שבועה מפי' וחייב
קרבן חף איסור זה כו' קשה לדמשתא
דמנא כה לשמעין דין איסור ואינו
משמעונו כלום שהרי מתפסק
במתפסם שבועה עצמו ועוד דאין
דכך משנה וברייתא שיתפסק דמנא
לשון חייב או פטור ועוד מתי' וזוהא
לפעמיה דקאמר לקמן דהכא
מתפסקא ליה לאחי ולקמן פשיטא
ליה דמתי' שבועה מפי' דמי ועוד
דכלל הספרים גרסי' בסמוך כמתי'
שבועה מפי' וחייב כד"ו ולפי"ה ה"ל
למניקט חייב בלא וי"ו ומפי' רבינו
חס דמבטא הכתוב בפרשה הוא
לשון שבועה שנשבע בלשון מבטא
כדפירש נמי בקונטרס אבל איסור
עצמו בלשון איסור אלא במתפסם
בשבועה הכתוב מדרג שנשבע על
הככר וחזר ואמר על ככר חמר
הרי עלי שלא אוכל ככר זה כזה
והיינו איסור דקרא וה"ג מפרש לה
כדרייתא לאחי ואיסור של איסור זה
אם אתה אומר מתפסם בשבועה
כלומר שהתפסו ככר שנשבע עליו
הרי שלא התפסו בלשון אלא אמר
איסור ככר זה עלי אין זה לשון
שבועה ופטור ח"י ה"פ אם אתה
אומר מתפסם בשבועה פי' שהתפסו
בלשון שבועה שהוכיר לשון אכילה
ואמר הרי עלי שלא אוכל זה כזה

ואם לאו שלא הוכיר לשון אכילה אלא אמר הרי עלי זה כזה פטור
ועי"ל איסור איסור היינו איסור שלישי שהתפסם ככר שלישי בשני ואם
אתה אומר מתפסם בשבועה דהיינו השני כמתי' שבועה מפי' דמי
דחייב לגמרי כראשון חף לענין להתפסם בו חייב גם בשלישי ואם לאו
דחייב עליה ופטור חף בשני אבל תימה דאכתי מספקא ליה למנא
דאי' לישנא שבועה אי' קאמר. דאי היה כמי' שבועה היה מפרש שאותה מבטא
אסרה על נפשה בלשון שמת על לפרש כמה אסרה על נפשה בלשון מבטא וז"ל והא נמי כמי' ובמדבר לו
ואסרה חקר בבית אביה כדפירש וי"ל כיון דלא כתיב או יס לומר דלדבר דכתיב נרישא דקרא קאי: שלא אוב"א בשר. לא חש
המנא לדקדק בלשון דבלשון זה אינו חל דשלא אוכל הרי דבר שאין בו ממש שאינו אוסר על עצמו כלום כמו קונם שאני ישן דלא
אמר כלום אם לא אמר קונם עיני בשניה כדאמרין פסק' ב' דנדרים (דף ע"ו). וה"ג לרין שיאמר קונם אכילת בשר עלי ומיהו
שמת יס לחלק דדוקא גבי שניה לא אמר כלום משום דשניה אין בה ממש: מדרבנן בנדר ברי' והא מתאמר שמואל
אמאי מפרש איסור מתפסם בנדר והא איסור דקרא קאמר אביי דהיינו מתפסם בשבועה יש לומר דמתפסם בנדר יליפין מתפסם
בשבועה ויחא ליה לשמואל לאוקמא כדרייתא נדרים שגילות הוא שבני אדם נודרין מלאכול בשר ומלשמות יין כיום שראו ירושלים
בחרבנה ואין רגילות לאסור עצמם בשבועה:

א א טושיב י"ד סי' רלו
ספ"ק י"ב:
ד ב מתי' פ"ג מהל'
שטות הל' ז סמ"ג
מהל' נדרים הלכה א סמ"ג
לאין רמא טושיב י"ד סי'
רלו ספ"ק ז:
ה ג מתי' פ"ג מהל'
שטות הל' ז סמ"ג
טושיב י"ד סי' רלו ספ"ק
ז:
ו ד מתי' פ"ג מהל'
שטות הל' ז סמ"ג
רמא טושיב י"ד סי' רד
ספ"ק א:
ז ה ו מתי' פ"ג מהל'
נדרים הל' ז סמ"ג
לאין רמא טושיב י"ד סי'
רד ספ"ק א:

תורה אור השלם
1. ואם נפש כי תשבע
לבטא בשפתים להקריע
או להיחייב לכל אשר
יבטא האדם בשבעה
ועלם ממנו ודוא ידע
ואשם לאות מאלה:
ויקרא ה' ד
2. כל נדר וכל שבועת
אשר לענת נפש אישה
יקטנו ואישה יפורה:
במדבר ל' ד'
3. ואם בית אישה נדרה
או אסרה אסר על נפשה
בשבועה במדבר ל' א'
4. ואם דין תהיה לאיש
תדריה עליה או מבטא
שפתיה אסר אסרה על
במדבר ל' ז

מוסף רש"י

איה איסור האמור
בתורה. דכתיב ומדבר לו
כלל שבועת איסור. דמשמע
שיאמר נדר כדכר שאלמר
בכ' (נדרים י"ג.)

א) נהלא דני' לא אשתיין
למשמעין ומתי' דאשתיין
מתי' ומתי' ו'.